

طرح صلح ترمپ؛ «انتخاب بسیار دشوار» برای زلنسکی

«مبنای صلح نهایی» برای پوتین

ولودیمیر زلنسکی اعلام کرد اوکراین، به دلیل آن که ایالات متحده این کشور را تحت فشار گذاشته تا با طرح جنجالی برای پایان دادن به جنگی که روسیه آغاز کرده موافقت کند، با «یکی از سخت ترین لحظات» تاریخ خود رو به رو است.

رئیس جمهور اوکراین در پیام ویدئویی خود خطاب به مردم کشور در روز جمعه ۲۱ نوامبر همچنین هشدار داد که اوکراین در معرض خطر «از دست دادن یک شریک کلیدی» است، اما «به منافع خود خیانت نخواهد کرد».

زلنسکی در این پیام ویدئویی گفت دولت او «با آرامش با امریکا و تمامی شرکا کار خواهد کرد» و وعده داد که با واشینگتن به «جست و جوی سازنده راه حل ها» ادامه خواهد داد. روز گذشته، امریکا نسخه ۲۸ ماده ئی این طرح را به زلنسکی تحویل داد.

زلنسکی گفت: «من استدلال ها را مطرح می کنم، قانع می کنم، جایگزین پیشنهاد می کنم، اما قطعاً به دشمن دلیلی نمی دهیم که بگوید اوکراین خواهان صلح نیست.»

این سخنان نشان می دهد که کی یف به دنبال ایجاد تغییرات اساسی در طرح امریکا است. این طرح این هفته به طور ناگهانی مطرح شد و شامل امتیازدهی های بزرگ از سوی اوکراین است.

همزمان در اولین واکنش (**عکس العمل**) رئیس جمهور روسیه به طرح ترمپ، ولادیمیر پوتین روز جمعه در نشست (**جلسه**) شورای امنیت کشورش خبر داد که طرح ترمپ به دستش رسیده و این طرح می تواند «مبنای توافق صلح نهایی» باشد.

او در عین حال اضافه کرد که هنوز در باره محتوای این طرح با دولت امریکا مذاکره ای نداشته است.

روز جمعه، رئیس جمهور اوکراین درحالی که لباس سیاه بر تن داشت و لحن سخنرانی اش غمگین بود - همزمان با این که یک رسوایی فساد نیز دولت او را به لرزه انداخته - افزود: « اکنون ممکن است اوکراین با یک انتخاب بسیار دشوار رو به رو شود: یا از دست دادن کرامت، یا خطر از دست دادن یک شریک کلیدی [ایالات متحده].»

او گفت: « یا ۲۸ ماده در دناک، یا زمستان فوق العاده سخت - سخت ترین - و خطرهای بیشتر. زندگی بدون آزادی، بدون کرامت، بدون عدالت.»

دونالد ترامپ، رئیس جمهور امریکا، روز جمعه در گفت و گو با فاکس نیوز گفت باور دارد که روز شکرگزاری، ۲۷ نوامبر، « مهلت مناسبی » برای تصمیم گیری رهبران اوکراین در مورد این طرح است.

محتوای طرح چیست؟

نسخه پیشنهادی که به دست رادیو اروپای آزاد/ رادیو آزادی و رسانه های دیگر رسیده، نشان می دهد اگر در شکل فعلی خود پذیرفته شود، اوکراین باید بیش از ۲۰ درصد از قلمرو خود را، دست کم (حداقل) در عمل و نه به صورت رسمی واگذار کند و امتیازات بزرگی بدهد؛ از جمله محدود کردن اندازه ارتش (اردو) و گنجاندن ممنوعیت عضویت در ناتو در قانون اساسی.

این طرح همچنین محدودیت هایی بر ناتو اعمال می کند، از جمله ممنوعیت گسترش بیشتر این ائتلاف یا استقرار نیرو در اوکراین. علاوه بر این، به انزوای روسیه در غرب پایان می دهد و راه را برای لغو تحریم ها و دعوت مسکو برای بازگشت به گروه هفت، که در سال ۲۰۱۴ به دلیل اشغال کریمه از آن اخراج شد، هموار می کند.

نه ایالات متحده و نه اوکراین هیچ یک متن این نسخه ۲۸ ماده ئی را تأیید نکرده اند و روسیه نیز اظهار نظر چندانی نکرده است. انتشار این متن و اظهارات مقامات در باره آن، پرسش های زیادی را مطرح کرده است.

موضع امریکا چقدر انعطاف پذیر است؟

گزارش های اولیه حاکی از آن بود که این طرح میان امریکا و روسیه و بدون مشارکت اوکراین تهیه شده و نگرانی هایی را در باره تحمیل آن بر اوکراین به عنوان امری انجام شده ایجاد کرده است.

پیش از گفت و گوی ترمپ با فاکس نیوز، فایننشال تایمز به نقل از مقام های اوکراینی گزارش داد که دولت ترمپ به زلنسکی و اعضای تیم او گفته است کاخ سفید برای پایان دادن به جنگ پیش از سال جدید میلادی، یک «زمان بندی تهاجمی» در پیش گرفته است.

منابع رویترز گفتند فشار واشینگتن بر کی یف بیش از هر زمان دیگری از جمله در مذاکرات پیشین صلح است و امریکا تهدید کرده که اشتراک گذاری اطلاعات و ارسال تسلیحات را کاهش خواهد داد.

کارولین لویت، سخنگوی(نطاق) کاخ سفید، روز پنجشنبه گفت: «این طرح خوبی برای هر دو طرف» روسیه و اوکراین است و «ما سخت در تلاشیم آن را به نتیجه برسانیم».

با این حال او تأکید کرد که استیو ویتکاف، فرستاده ویژه(خاص) کاخ سفید، و مارکو روبریو، وزیر خارجه، حدود یک ماه روی این پیشنهاد کار کرده و با هر دو کشور روسیه و اوکراین گفت و گو کرده اند «تا بفهمند این کشورها برای رسیدن به صلح پایدار چه چیزی را می پذیرند».

روبریو در پیامی در شبکه ایکس نوشت: «ما در حال تهیه فهرستی از ایده های بالقوه برای پایان جنگ بر اساس نظرات هر دو طرف هستیم».

آیا اوکراین آن را رد کرده است؟

پاسخ کوتاه منفی است. پس از دیدار مقامات اوکراین با مقام های ارشد پنتاگون و رئیس ارتش(اردو) امریکا در کی یف در روز پنجشنبه، زلنسکی گفت پیش نویس امریکا را دریافت کرده و قصد دارد در باره آن با ترمپ گفت و گو کند؛ گفت و گویی که احتمالاً هفته آینده انجام شود. او همچنین روز جمعه با جی دی وینس، معاون رئیس جمهور امریکا، نیز صحبت کرده است.

زلنسکی روز جمعه در شبکه ایکس نوشت: «ما روی سندی که از سوی امریکا تهیه شده کار می کنیم. این باید طرحی باشد که صلح واقعی و آبرومند را تضمین کند.» او در سخنرانی روز جمعه برای مردم نیز از رد کامل طرح پرهیز کرد.

تضمین های امنیتی چه می شود؟

یکی از خواسته های اصلی اوکراین برای هر توافق صلح، تضمین های امنیتی قوی است. طرح منتشر شده می گوید اوکراین تضمین های امنیتی معتبر دریافت خواهد کرد و حمله مجدد روسیه با «پاسخ نظامی قاطع و هماهنگ»، بازگشت تحریم ها و لغو به رسمیت شناختن «سرزمین جدید» مواجه خواهد شد.

اما جزئیات اندکی ارائه شده و ممنوعیت استقرار نیروهای ناتو در اوکراین بسیاری از طرح های احتمالی اروپایی ها برای اعزام نیرو جهت پشتیبانی اوکراین را منتفی می کند.

پترو اولشچوک، تحلیلگر سیاسی اوکراینی، گفت: «آنچه دیده ام، حتی اگر فرض کنیم دقیق باشد، بیشتر شبیه پیش نویسی است که روی یک دستمال در زمان مذاکره نوشته شده باشد تا سندی که کسی بتواند آن را امضا کند.»

واکنش (عکس العمل) روسیه چیست؟

انتشار این طرح باعث نگرانی هایی شد مبنی بر این که این پیشنهاد بازتاب دهنده خواسته های دیرینه روسیه است؛ از ممنوعیت عضویت اوکراین در ناتو گرفته تا به رسمیت شناختن کریمه، لوهانسک و دونتسک به عنوان خاک روسیه. این برداشت وجود داشت که این طرح نوعی تسلیم اوکراین است.

با این حال، ممکن است روسیه با برخی بند های این طرح مخالف باشد. برای مثال، سقف ۶۰۰ هزار نفری ارتش (اردو) اوکراین بسیار بالاتر از خواسته های پیشین مسکو است. همچنین واژه (اصطلاح) پردازی طرح، به گفته تاتیانا استانوفایا، «برداشت نادرست و تحقیرآمیزی از نحوه بیان مواضع مسکو» نشان می دهد.

این تحلیلگر و پژوهشگر سیاسی روسی که در بنیاد کارنگی فعالیت می کند، گفت: «اگرچه امتیازها به روسیه قابل توجه است، اما این طرح از مسکو می خواهد برخی شرایط قبلی خود را کنار بگذارد.» او افزود پوتین احتمالاً طرح را رد نخواهد کرد، اما «بر جزئی نگری دقیق هر بند و ثبت تعهدات روی کاغذ» اصرار خواهد داشت.

بسیاری از تحلیلگران می گویند ولادیمیر پوتین توافق صلحی را که تلاش های روسیه برای سلطه بر اوکراین را تضعیف کند به هیچ وجه نخواهد پذیرفت.